- Det blev understreget i flere af åbningstalerne, hvor betydningsfulde de forhandlinger er, vi skal føre, og de beslutninger, vi skal træffe.
De vil spille en afgørende rolle for partiets virksomhed i de kommende fire år og dermed få en vigtig indflydelse på landets politik, dets økonomiske og sociale udvikling.
- Man har forud for denne kongres fra nogle sider udtrykt forventning om, at Socialdemokratiets kongres skulle bære præg af en uro og en forskellig opfattelse i forskellige dele af vort parti. Jeg deler ikke troen på, at denne kongres vil blive præget af storpolitiske opgør i denne henseende. Der kan være forhold, man ønsker at drøfte såvel vedrørende den politiske udtalelse, der skal vedtages på kongressen, som vedrørende den beretning om Socialdemokratiets politik i de forløbne 4 år, jeg skal aflægge, herunder de opnåede resultater. Det er normalt for os på hver kongres at have en fri diskussion om disse ting. Det vil vi også
få i år, men nogen splittelse i Socialdemokratiet skal vore modstandere ikke håbe på. Hvis de gør det alligevel, vil de blive skuffet.
- Jeg tror, man til enhver tid i partiets historie har spurgt den, der var formand om, hvem der var udset til at være hans efterfølger. Såvidt jeg ved, har ingen af mine forgængere ønsket at besvare dette spørgsmål, måske med en enkelt undtagelse, nemlig den, der indtraf, da man i 1939 valgte Hans Hedtoft til partiets formand. Jeg tror, at jeg svarede rigtigt, da jeg til et blad forleden dag udtalte, at vi i Socialdemokratiet hverken har konger eller kronprinser, men at vi til gengæld har en masse dygtige folk. Nogle vil vel endog mene, at vi i vort parti har flere dygtige folk på næsten alle de poster, der skal besættes i det politiske liv, end andre partier har det. Jeg tror, de, der mener sådan, har ret. Men det er klart, at de personer, der arbejder aktivt i et parti, ikke blot i den øverste ledelse, men i alle organisationens mange forgreninger ud over landet, spiller en stor rolle for partiets karakter og indsats. Det gælder også for os, men mon det alligevel ikke er Socialdemokratiets politiske og sociale mål og perspektiverne i dets politik, der har givet partiet dets styrke. Det er det fundamentale, der har båret Socialdemokratiet frem, og det er det fundamentale, vi også i fremtiden skal bygge på.
- Socialdemokratiet er i første række lønmodtagernes parti. Vi er arbejdernes, tjenestemændenes og funktionærernes parti, og vi mærker i disse år en øget tilslutning fra vide kredse i landets befolkning. Det er på denne øgede tilslutning, at ny

fremgang skal bygges. I de fire år, der er gået siden den sidste kongres, er store politiske løsninger blevet gennemført. Lad mig nævne oms-forliget fra 1962, der havde sine svage sider og sine stærke sider. Dets svageste del var vel, at "omsen" som
et konservativt forlangende blev anbragt i engros-leddet. Hvis Venstre i 1962 i stedet havde fulgt de socialdemokratiske forhandlere og lagt "omsen" i detail-leddet, ville mange af de vanskeligheder, vi har stået over for i år, have været langt lettere at håndtere.
- Lad mig også nævne helhedsløsningen i 1963, der i forlængelse af 1962- forliget fastholdt den økonomiske balance, og som gjorde det på en socialt forsvarlig måde. Helhedsløsningen blev til efter forhandlinger såvel med arbejdsgiverne som med LO, idet dog kun LO viste vilje til at acceptere resultatet. Dette gav anledning til protester fra de borgerlige partiers side, som dog ikke havde en anden samlet løsning at sætte i stedet for den, der blev gennemført. Oms-forliget og helhedsløsningen må ses i sammenhæng, når man skal vurdere vor økonomiske politik.
De byggede begge på at forene det økonomisk nødvendige og forsvarlige med, at produktionens fremgang og den høje beskæftigelse kunne fortsættes, og på en positiv socialpolitisk linie, som altid fra vor side er en ufravigelig betingelse. Den fremgangslinie, vi ønskede fortsat, er blevet fortsat. Som jeg sagde det i min velkomsttale i går, har vort land aldrig haft en så kraftig og vedvarende fremgangsperiode som den, der har præget udviklingen i disse år. Vi har ønsket denne udvikling, men vi har aldrig benægtet og benægtede det heller ikke under den sidste valgkamp, at det hurtige fremskridt og den fulde beskæftigelse i sig selv rejser sine problemer, og at det er en forudsætning for de gode tiders fortsættelse, at disse problemer bliver løst. Socialdemokratiet har altid været fast besluttet på at løse disse opgaver. Løsningen har måttet findes under modvilje, ja enkelte gange modstand hos de borgerlige partier, men hver gang er det lykkedes for socialdemokratisk ledede regeringer at skabe konstruktive løsninger, som har kunnet samle et flertal bag sig. Når de borgerlige partier har været imod som ved helhedsløsningen i 1963 og ved den finansielle løsning i indeværende år, har de ikke haft en anden løsning at sætte i stedet for regeringens. Resultatet er blevet, at det er regeringens politik, der har sikret, at beskæftigelsen og fremskridtet har kunnet videreføres. Grundlaget herfor skal bevares i de kommende år.

- Folketingsvalget i september 1964- var ikke et opløsningsvalg. Den socialdemokratisk-radikale flertalsregering havde siddet valgperioden ud og søgt at løse de opgaver, vælgerne havde pålagt dem. Efter valget var grundlaget for en flertalsregering faldet væk, idet de Radikale mistede et mandat. Socialdemokratiet gik urokket gennem valget og bekræftede den gevinst på 6 mandater, vi havde opnået ved det foregående valg i 196o. Man skulle ikke tro, at september-valgets små forskydninger kunne ændre den politiske situation mærkbart. Det gjorde de heller ikke i regeringsdannelses øjeblikket for så vidt, som et klart parlamentarisk flertal pegede på en socialdemokratisk regering. Alligevel har vi måttet leve mindretalsregeringens vanskelige liv og mærket de vanskeligheder, det giver ikke at have noget fast flertal at støtte sig til. En vanskelighed, der naturligvis i særlig grad kommer frem i lyset, når det drejer sig om at gennemføre ting, der på kortere sigt er mindre populære. Hvis man tror, at disse vanskeligheder uden videre ville falde bort, hvis vi havde taget en anden stilling til SF, så tager man fejl. Jeg
har afvist at danne regering med dette splittelsesparti. Jeg har afvist, at dette parti gennem aftaler eller håndfæstninger skulle bestemme over vor politik. Men at vi i den foreliggende situation skulle have noget imod, at deres stemmer bliver talt med, har jeg ikke udtalt mig om. Man skal bare være klar over, at på SF kan man ikke bygge en fast politik. Under helhedsløsningen stemte SF imod de vigtigste elementer i regeringens politik, og SF har heller ikke i dette forår undset sig for sammen med Venstre og Konservative at stemme imod regeringen. Men at Aksel Larsen og hans lille flok har lov til at stemme for regeringens forslag, ja det fremgår af selve vort parlamentariske system. Jeg lægger ikke skjul på, at jeg finder det vigtigt, at Socialdemokratiet som regeringsparti fører sin egen politik uden at være afhængig af SF. Hvis Aksel Larsen i den anledning ønsker at spille martyr, må han gerne gøre det for min skyld. Han har jo spillet så mange skiftende roller under sit politiske livs forløb. Men jeg vil fraråde, at man giver ham mere reklame end højst nødvendigt på den konto. Lad dog Aksel Larsen blive, hvor han er. Hans vælgere finder nok ved hjælp af deres egen sunde fornuft vej til det parti, der tværs gennem alle skiftende konjunkturer har holdt fast ved demokratiet og konsekvent medvirket til en udvikling, der har givet store fordele for alle lønmodtagere her i landet, og størst fordel for dem, der var dårligst stillede.
- Jeg prøvede i går i åbningstalen at give et resume af de opnåede fremskridt på nogle ganske få linier. I dag vil jeg føje lidt flere kommentarer til.

- Gang på gang har vi i vort politiske arbejde gjort arbejdsløshedens afskaffelse til et kernepunkt, og vi har peget på fuld beskæftigelse som det mål, vi ville nå. Nu har vi nået det. Indtil 1958 havde vi en gennemsnitlig arbejdsløshed på omkring 10 pct. Siden 1960 har ledigheden intet år været højere end 5 pct., og i 1964 lå vi med en arbejdsløshed nede på 2½ pct. Det seneste arbejdsløshedstal, vi kender, er fra første uge af denne måned og ligger på 0,4 pct. En lavere ledighed og en højere beskæftigelsesgrad må man næsten anse det for umuligt at nå.

../...

SNT

- Jeg synes i øvrigt, der er grund til at understrege, at de nuværende beskæftigelsesforhold i realiteten betyder, at arbejdere og funktionærer har opnået en større tryghed i ansættelsen end nogensinde tidligere. Hertil kommer, at stillingen fundamentalt er ændret for de store grupper af ikke-faglærte arbejdere, der altid tidligere har været hårdest ramt af arbejdsløshed. Der er sket vældige beskæftigelsesfremskridt på disse områder, og jeg tror, at den uddannelse af arbejdskraften, som på dette felt har fundet sted, i høj grad har bidraget til både at skabe bedre beskæftigelsesmuligheder for de ikke-faglærte, ligesom det også er min opfattelse, at uddannelsen har betydet, at store arbejdergrupper har kunnet opnå gunstigere lønvilkår.
- Der er skabt øgede muligheder også for efteruddannelse af de faglærte, således at vi er i stand til at leve op til de krav, som den stærke tekniske udvikling stiller os overfor, og således at vi er i stand til at bevare vor konkurrenceevne over for udlandet.
- Der er sket andre betydningsfulde fremskridt på arbejdsmarkedet, som der er grund til at nævne her.
- Arbejdsmarkedets Tillægspension er gennemført som en del af helhedsløsningen, og den omfatter nu samtlige lønmodtagere her i landet.
- Det skal ikke glemmes, at der oprindelig var tale om et fagligt initiativ, som blev til en lovgivning for de mange, sådan som vi har set det på andre områder, hvor faglige resultater blev til sociale fremskridt til gavn for den overvejende del af befolkningen.
- Der er altså på dette område skabt nye vigtige tryghedsresultater, og der er grund til at føje til, at ATP jo ikke skal være det endelige mål på pensionsområdet - der er

tværtimod sat en betydelig udvikling i gang, som på længere sigt vil være af meget stor betydning for hele befolkningen. Der er sat et arbejde igang, som må føre til, at vi opnår en værdisikret pensionsordning for hele befolkningen, som ligger nær tjenestemændenes, og når man i Sverige og Norge har set en samfundsmæssig fordel i at gennemføre en sådan ordning, må vi også kunne klare disse problemer over en årrække.

- Det nedsatte Tillægspensionsudvalg er i fuld gang med at foretage de fornødne undersøgelser og beregninger, og formentlig kan vi regne med at få i hvert fald en foreløbig betænkning fra udvalget i det kommende
- Jeg skal ikke gå dybere ind på arbejdsmarkedsproblemerne. Dog kunne jeg måske nævne, at den bedre feriebetaling til lønmodtagerne, som ligeledes var en del af helhedsløsningen, får virkning i denne sommer.
- Hele funktionærområdet har fået en ny lovgivning, som sikrer øget tryghed i arbejdsforholdet, og som betyder bedre vilkår ikke mindst for de tusinder af kvinder, som er beskæftiget inden for dette område.
- Endelig er jeg glad for at konstatere, at de nye forhandlingsregler på arbejdsmarkedet og den ansvarsbevidste aftalefrihed, som Socialdemokratiet går ind for, har bestået sin prøve i den nu overståede overenskomst situation.
- At der på områder uden for hovedorganisationerne har været begrænsede konfliktsituationer, ændrer ikke ved den kendsgerning, at aftalefriheden er det bedste og mest realistiske grundlag, når talen er om fastlæggelsen af de afgørende løn- og arbejdsvilkår.
- Jeg tror også, at det er betydningsfuldt, at den nye samarbejdsaftale nu er sat i kraft på arbejdsmarkedet. Den kan betyde nye og bedre samarbejdsmuligheder til gavn både for de ansatte og for den fremtidige produktionsudvikling.
- Om industrielt demokrati har Socialdemokratiet haft en undersøgelse igang siden årsmødet i fjor. Om det resultat, vi er nået til, og som parti og fagbevægelse er enige om, vil Hans Rasmussen i morgen afgive en særlig udtalelse for kongressen.
- Fremgangen i beskæftigelsen er ledsaget af fremgang i produktionen. Gennem de sidste 5 år er produktionen i mængde steget med omkring 5 pct. pr, år.
- Mange mener, at de gode tiders fremgang er blevet spist op, at det hele er gået til privat eller offentligt forbrug. Men det er ikke rigtigt. I 1964 var de faste investeringer omkring 45 pct. højere, end de var 5 år tidligere. Jeg må understrege, at dette tal for

stigningen ikke er påvirket af prisstigningerne. Jeg taler her om investeringer regnet i faste priser. Vi har altså anvendt en del af fremgangen til et større og bedre produktionsapparat. At dette er kommet industriens

konkurrenceevne til gode, viser udviklingen klart. Indtægten ved eksporten af industrivarer er i samme periode steget med mere end 85 pct. Den samme fremgang viser boligbyggeriet. For 5 år siden opførte vi her i landet omkring 50.000 lejligheder om året. Nu har vi 45.000 lejligheder under opførelse. Det har altså ved en bevidst indsats været muligt at forøge boligbyggeriet med 50 pct. på så kort en periode som 5 år. Det er en udvikling, der både kan og skal videreføres.

- Men også reallønnen og realindtægten er steget. Det private forbrug her i landet er på 5 år steget med over 25 pct. Og lønmodtagerne er ikke sakket bagud i denne udvikling. Samtidig med, at erhvervslivet er blevet udbygget, boligbyggeriet forøget og det private forbrug vokset, er der også sket en bemærkelsesværdig omend utilstrækkelig stigning i den private opsparing, samt en forøgelse af de goder, som opnås i fællesskab gennem samfundets udvikling.

- Der er nået betydelige socialpolitiske landvindinger. På fem år er udgifterne til sociale formål næsten fordoblet. Det er klart, at en del af denne stigning skyldes regulering af pensioner og andre ydelser, men man skønner, at der er sket en reel udvidelse af de sociale ydelser på omkring 50 pct. Lad mig kort nævne nogle af de konkrete fremskridt:

- Siden 1959 er der sket en betydelig udbygning af åndssvageforsorgen. Revalideringsloven er gennemført. Vi har fået en ny invalidepensionslov, som giver invalidepensionen en selvstændig stilling i forhold til folkepensionen og dermed giver mulighed for at tage særlige hensyn til de specielle problemer og behov, der er knyttet til de invalideredes stilling. Vi har fået loven om omsorg for folke- og invalidepensionister, der åbner mulighed for særlige omsorgsforanstaltninger og for et forøget byggeri af pleje- og alderdomshjem. Ulykkesforsikringssatserne er blevet ajourført i forhold til lønudviklingen. Der er truffet beslutning om inden 1970 at gennemføre den fulde folkepension, samtidig med
at der gives tillæg til pensionister, som stort set kun har pensionen at leve af. Den gradvise udvikling i retning af den fulde folkepension er påbegyndt.

- Arbejdet med egnsudvikling og landsplanlægning er blevet fortsat, og

grundlaget for en fornuftig udvikling af de forskellige dele af landet er i færd med at blive skabt gennem en kraftig udbygning af landets trafiknet. Det hidtidige vejbyggeri er blevet suppleret med påbegyndelsen af et motorvejsnet. Motorvejsstrækningen ved fugleflugtslinien, omfartsvejen omkring Roskilde og omkring Slagelse er gjort færdige. Motorvejen over Fyn er i gang. Langelandsbroen er åbnet. I kongresperioden er forbindelsen over Storebælt yderligere blevet udbygget. S-togs- strækningen er udvidet, og arbejdet med Køge Bugt-, Lundtofte- og Hareskov-banen er påbegyndt. Rømø havn og Hanstholm havn er næsten færdige, og landets fiskerihavne, bl.a. Skagen, er under udbygning, og vi har fortsat arbejdet med udvidelse af lufthavnene.

- Lad mig endelig nævne, at udgifterne til undervisning, forskning og kulturelle formål er fordoblet i løbet af de sidste 5 år.
- Det er de resultater, vi kan pege tilbage på for denne kongresperiode. Vi har skabt en dynamisk økonomi, hastigt stigende produktion og voksende velstand. Befolkningen har fået en højere levestandard, reallønnen er steget, det private forbrug er steget, og vi har fået flere af de fælles goder. Der er bygget boliger som ingen sinde før. De økonomiske og sociale vilkår er blevet væsentlig forbedret for de økonomisk svagest stillede.
- Det er meget vigtigt, at vi fra Socialdemokratiets side sætter aktivt ind for at skabe fuld forståelse for denne grundlæggende linie i regeringens politik. Det er jo sådan, at i hvert fald ungdommen har en tendens til at betragte den fulde beskæftigelse og den voksende realindtægt som en selvfølge, som noget de simpelt hen har krav på. Og de har sådan set ret. Vi mener jo, i hvert fald i Socialdemokratiet, at den fulde beskæftigelse bør være en selvfølge. Adgangen til arbejde er efter vor opfattelse en ret, det enkelte menneske har.
- Men det er vigtigt at gøre det klart, at hverken den fulde beskæftigelse eller velstandsstigningen er noget, der kommer af sig selv.

De af os, der kan huske tilbage til trediverne, ved, at arbejdsløsheden var et eneste stort problem både for samfundet og for dem, der blev direkte ramt af den. Men den fulde beskæftigelse rejser også sine problemer. Det er ikke problemer, som hverken for samfundet eller for det enkelte menneske føles på samme måde som arbejdsløsheden, men det er problemer, som vi må lære at løse. Hvis vi ikke lærer det,

mister vi den dynamiske økonomiske udvikling og den fulde beskæftigelse.

- Lad mig nævne de væsentligste af disse problemer.
- Når produktionen er i hastig vækst, og beskæftigelsen ligger på et højt niveau, er den indre økonomiske udvikling meget følsom. Der er ingen arbejdskraftreserver, ledige virksomheder, ubenyttede produktionskræfter eller andre stødpuder over for et pludseligt opsving i efterspørgslen. Derfor må vi føre en økonomisk politik, som fra situation til situation griber regulerende og udjævnende ind over for den samlede efterspørgsel, så denne ikke bliver for stor i forhold til produktionen. Evner vi ikke at føre en sådan politik, kan vi ikke fastholde fremskridtet. Den stigende produktion fører en hastig stigende import med sig. Råstoffer, halvfabrikata og investeringsvarer er nødvendige

forudsætninger for væksten i produktionen, og det er jo kun naturligt, at den stigende realindkomst også trækker et forøget forbrug af importerede færdigvarer med sig.

- Som verden er indrettet i dag, møder dansk landbrugseksport svære hindringer på de udenlandske markeder, og vi er derfor stærkt afhængige af en hastig vækst i industrieksporten. Dette gør vor betalingsbalance over for udlandet sårbar, og det har fra tid til anden, også i den nuværende situation, ført til et midlertidigt underskud på betalingsbalancen over for udlandet.
- Danske arbejdere har nået meget - der er meget at bevare. Vi har nået en social standard, som ligger langt over, hvad den forrige generation kendte, og som giver en tryggere tilværelse for de fleste, end man før har kendt til. Det velindrettede arbejderhjem, ofte det lille hus og for mange også efterhånden en lille bil er udtryk for den standard, danske arbejdere har nået. Det er noget, der først og fremmest er opnået gennem arbejderbevægelsens - Socialdemokratiets og fagbevægelsens - aktive medvirken.
- Men vi ved også i Socialdemokratiet, at den største fare for disse goder netop er arbejdsløsheden. Kommer den, skal den nok tage både bilen og det lille hus. Kommer den, så er det slut med mulighederne for at sikre børnenes uddannelse.
- Derfor sætter vi i Socialdemokratiet så afgørende ind for bevarelse af en sund økonomisk udvikling. Derfor er det så afgørende, at vi skaber

forståelse for de problemer, beskæftigelsen og den stærke fremgang rejser, og for betydningen af, at disse problemer bliver løst.

- Forårets økonomisk-politiske forhandlinger må ses som et led i denne langsigtede

og konstruktive økonomiske politik. De problemer, jeg nævnte før, meldte sig i løbet af 1964. Efterspørgslen var stigende og truede med at løbe forud for produktionsevnen. De offentlige udgifter var af et enigt folketing sat i vejret, og der måtte skaffes dækning. Der var opstået et underskud på betalingsbalancen, som gradvis må bringes ud af verden. Endelig havde den kraftige stigning i investeringerne skabt et pres på kapitalmarkedet, som havde fremkaldt en rentestigning, der er en alvorlig belastning for boligbyggeriet og huslejen. Det var ikke krisetegn, men det var typisk udslag af en hastigt voksende produktion under fuld beskæftigelse. Det var nødvendigt gennem en kraftig forøgelse af statens indtægter at skære toppen af det samlede efterspørgselspres og at skabe et finansoverskud, der kan bidrage til at genoprette den økonomiske balance og hermed modvirke prisstigning og valutatab. Samtidig er der i samarbejde med Nationalbanken sket en begrænsning i bankernes og efterhånden også i de øvrige kreditinstitutioners udvidelse af långivningen. Man kan beklage nødvendigheden af sådanne foranstaltninger, men i et land, der som vort står midt i en dybtgående strukturomlægning for erhvervslivet, er sådanne foranstaltninger nødvendige, hvis fremskridtet skal føres videre. Hvis man vil dette fremskridt, hvis man vil den fulde beskæftigelse, det store byggeri, den vældige udvidelse af industriproduktionen, så må man også have vilje til at anvende de midler, der er forudsætningen herfor. Denne sammenhæng i den økonomiske politik må man forstå. Her er der ingen vej udenom.
- Problemerne måtte løses, og regeringen havde en fast vilje til at finde en holdbar løsning. Da det viste sig, at et bredt forlig ikke kunne skabes - Venstre ville vist gerne, men kunne ikke, og de Konservative hverken kunne eller ville medvirke - så var det regeringens opgave at finde en anden parlamentarisk løsning. Det blev de Radikale og de to Liberal Debat-folk, der lagde ryg til, idet SF stemte for nogle af forslagene, men imod andre.

- Som spørgsmålet om skatter og afgifter har haft en fremtrædende plads i forårets forhandlinger om den økonomiske politik, vil det også i den kommende tid spille en fremtrædende rolle.
- Der stilles fra alle sider krav om skattereform. Der menes noget forskelligt med ordet skattereform, men fælles er erkendelsen af, at vort nuværende skattesystem er behæftet med fejl og mangler.
- Statens opkrævning af skatter og afgifter har i første række ført til det formål at

dække statens udgifter. De har antaget et sådant omfang og vil - trods al tilbageholdenhed i udgiftspolitikken - stadig have et sådant omfang, at det alene af den grund er blevet endnu vigtigere end hidtil at gennemføre en retfærdigere skattefordeling og en egentlig skattereform.

- Finanspolitikken udgør nu et meget vigtigt led i statens bestræbelser for at påvirke den økonomiske udvikling. Skatter og afgifter er jo finanspolitikkens ene side, og det har derfor en væsentlig betydning, at de udformes således, at de er bedst muligt egnede til at indgå i konjunkturpolitikken. Dette gælder således kildeskatten og almindelige omsætningsafgifter som merværdiafgifter eller detailomsætningsafgift.
- For Socialdemokratiet er det stadig et vigtigt formål med skattepolitikken, at den bidrager til en rimelig indkomstudligning. Det er for os et ufravigeligt princip, at personer med store indtægter må bidrage forholdsvis betydeligt mere til samfundshusholdningen end personer med små indtægter.
- Endelig hverken kan eller vil vi afvise, at der i det samlede skattesystem indbygges en tilskyndelse til privat opsparing. De meget store investeringer ikke alene i offentlige anlægsarbejder og erhvervsvirksomheder kræver en stor opsparing. Det er vor politik, at det offentlige skal deltage i denne opsparing, men der er et stærkt behov for

en yderligere vækst i den private opsparing. Problemet består i at finde sådanne veje for tilskyndelse til opsparing, at der ikke opstår socialt uønskede virkninger derved.

- Foruden de nævnte fire hensyn i skattepolitikken bør vi også have de administrative hensyn for øje. Hverken det offentlige eller de private virksomheder så lidt som de enkelte borgere bør belastes med urimeligt administrativt besvær. Vi bør stræbe efter rationelle og enkle ordninger.
- En skattereform må gennemføres, og regeringen har lagt op dertil.
- To centrale forslag i denne forbindelse er nu forelagt Folketinget. Det er forslagene om en merværdiafgift og om indførelse af kildeskatsystemet.
- De to forslag er kendt, og det skulle være overflødigt at forklare, hvad de går ud på. Men jeg vil gerne pege på nogle af fordelene herved og knytte nogle kommentarer hertil.
- Under vor nuværende indkomstbeskatning betaler man i virkeligheden skatten med 1½ års forsinkelse. Navnlig når indtægten går ned, medfører dette forhold vanskeligheder både for skatteydere og administrationen, og det er nødvendigt at

arbejde med særregler og lempelsesordninger, der er besværlige for begge parter. Det vil man undgå under kildeskatsystemet.

- Men også i tilfælde af stigende indtægter er det nuværende system besværligt. Det kan tilsyneladende være en fordel, at skatten af en indtægtsstigning først indtræffer med 1½ års forsinkelse. Til gengæld slår skatten ofte meget hårdt igennem, når den kommer. Dels beskattes indkomststigninger i sig selv meget hårdt, fordi vi på grund af skattefradragsreglen er tvunget til at anvende forholdsvis høje udskrivningsprocenter. Dels vil den efterfølgende høje beskatning i de tilfælde, hvor en mand eller hans hustru har haft en særlig stor indtægt, fordi man ved begges arbejde har gjort en ekstra indsats, ofte gøre det nødvendigt for dem at fortsætte - af hensyn til skatten. Af hensyn til skatten har man ikke råd til at lade være. Vort nuværende system gør skatteyderne ufrie i deres dispositioner. De vil stå meget mere frie og uafhængige, når skatten under kildeskatsystemet afvikles, mens indkomsten tjenes, og samtidig med at den tjenes - uge for uge eller måned for må-ned.
- I det forelagte forslag er skattefradragsreglen opretholdt. Men den virker på en sådan måde, at den hårde beskatning af indkomststigninger undgås. I det hele taget vil det være muligt for skatteyderne forud for indkomståret meget nøjagtigt at overse, hvad de skal betale i skat af de penge, de tjener. Det er ikke muligt nu.
- Kildeskatsystemet vil sætte en stopper for den trafik, at en skatteyder ved at rejse til udlandet på visse "passende" tidspunkter kan unddrage sig beskatning, ligesom udlændinge, der tager arbejde her i landet, straks bringes under beskatning og derved ligestilles med danske,
der tager arbejde i udlandet.
- De mange skatteproblemer, der opstår ved flytning til og fra udlandet, vil i det store og hele kunne undgås.
- Regeringen har ved udformningen af kildeskatforslaget bestræbt sig for, at administrationen også hos arbejdsgiverne kan blive så enkel som mulig - netop for at undgå en urimelig belastning af produktionen. Ved at forenkle fradragssystemet og indføre visse standardfradrag har vi tilvejebragt en sådan ordning, at en meget stor part af lønmodtagerne skulle kunne undgå at indgive selvangivelse.
- Det kan ikke nægtes, at selve omlægningen til kildeskat vil være en stor administrativ opgave, men på lidt længere sigt vil en væsentlig part af

administrationen kunne klares gennem den elektroniske databehandling, og vi regner med, at der kan frigøres menneskelig arbejdskraft til fordel for mere effektiv kontrol og ligning af de indtægter, for hvilke der fortsat skal indgives selvangivelse.

- Man har allerede i mange år haft kildeskat i Sverige, Norge, England og Vesttyskland. Man tænker ikke på at gå bort herfra i disse lande.

I jo højere grad vi forøger samkvemmet med disse lande - og udviklingen vil jo gå i den retning - des mere uholdbart vil det blive, at vi hos os opretholder et helt andet, og forældet system.

- Der er for mig ingen tvivl om, at navnlig lønmodtagerne i stigende grad vil erkende, at kildeskatten er langt at foretrække for vor nuværende besværlige, uoverskuelige og uretfærdige ordning, Jeg håber, at de andre politiske partier, som har lovet en saglig behandling af det forelagte forslag, vil komme til samme resultat - forhåbentlig ikke alt for langsomt.
- Om merværdiafgiften kan siges, at næsten alle er enige om, at den som forbrugsskat betragtet er rationel. Den er neutral over for valget af forbrugsvarer, over for erhvervsstrukturen og i forhold til handelen med udlandet. Man undgår ved den afgiftsform at belaste eksportproduktionen, hvilket er til fordel for vor konkurrenceevne. Hvis man undlader at besværliggøre afgiften med undtagelser, kræver den i forhold

til sit omfang et minimum af administration. Hvad det vil sige, har vi fået et indtryk af ved den nuværende engros-oms, der vil bortfalde,

når merværdiafgiften indføres. Der er et ikke uvæsentligt element af selvkontrol i den, og den vil i det hele muliggøre en bedre kontrol med indtægtsforholdene og derved også bidrage til, at den direkte beskatning kan blive mere retfærdig.

- Men - kan man sige - hvorfor skal vi have en så omfattende forbrugsafgift? Vil den ikke være uretfærdig, fordi den vender den tunge ende nedad?
- Jeg tror ikke, det er muligt at undvære forbrugsbeskatningen. Det må derfor være rigtigt at gøre den så rationel som muligt.
- Hertil kommer, at indkomstskatten i dag også for de indtægter, der nu må anses for almindelige, føles stærkt tyngende, og vi ved jo alle, at selv med forbedrede kontrolmuligheder og et mere effektivt ligningsarbejde vil det være meget vanskeligt at nå frem til en fuldt retfærdig indkomstbeskatning. Merværdiafgiften vil give os mulighed for over to finansår at gennemføre væsentlige lettelser for de mindre

indkomster ved at forhøje det skattefrie bundbeløb, ligesom den vil give os mulighed for at løfte grænsen for proportionalbeskatningen i takt med forøgelsen af det almindelige indkomstniveau. Også problemet om den meget hårde progression lige over proportionalskattegrænsen vil kunne løses.

- Som allerede nævnt, vil engros-oms'en bortfalde, når merværdiafgiften indføres. Engros-oms'en betales nu med 12½ pct. For merværdiafgiften foreslås 10 pct, hvilket svarer til de 12½ pct. Dette betyder, at der ikke sker nogen yderligere afgiftsbelastning af de varer, hvorpå der allerede hviler engros-oms. Boligbyggeriet og dermed huslejen vil som hidtil være fritaget for afgift.
- Det er beregnet, at indførelsen af merværdiafgiften vil medføre en øget afgiftsbelastning for almindelige indtægter, svarende til op mod 5 pct. af den skattepligtige indtægt. Foretog man sig ikke andet, ville merværdiafgiften derfor herigennem "vende den tunge ende nedad". Dette kan vi fra vor side ikke acceptere, og det er for os en klar betingelse, at familier med mindre indkomster og familier med børn såvel som folke-, invalide- og enkepensionister m.fl. friholdes for den øgede afgiftsbelastning. Dette kan gøres - og det vil vi stille forslag om - ved skattelettelser for de mindre indkomster gennem en hævning af bundgrænsen, ved øgede børnetilskud og ved en forhøjelse af
folke-, invalide- og enkepension m.v..
- Under denne forudsætning - og den er for os klar - vil merværdiafgiften netop gå ind som et element i den samlede skattereform, som skal sikre en retfærdigere fordeling af den samlede skattebyrde.
- Endelig skal jeg kort nævne, at også en skærpelse af kapitalvindings skatten - jeg tænker navnlig på gevinster ved salg af aktier - en skær pelse af arveafgiften især på store arveparter til fjernere slægtninge m.v. og en forenkling og overflytning til kommunerne af ejendomsbeskatningen må indgå i den samlede skattereform. Det må være rimeligt, at ejendomsskatterne på bygninger efterhånden aftrappes, men lige så rimeligt vil det også være at bibeholde grundskylden som en kommunal beskatningsform. En afskaffelse af grundskylden vil ikke alene betyde, at kommunerne fratages en væsentlig del af deres skattegrundlag til skade ikke mindst for lønmodtagerne, men det vil også betyde øgede muligheder for spekulationsgevinster. Da både indtægts-, beskatnings- og grundværdiforholdene er forskellige fra kommune til kommune, er det rigtigst at overlade kommunerne stor

frihed i adgangen til at fastsætte grundskyldspromillen.

- Der er udtalt frygt for, at den 13. almindelige vurdering nu til august vil medføre urimelig beskatning bl.a. af landbrugsejendomme og parcelhuse. Dette forhold vil vi naturligvis være opmærksom på, og i den udstrækning, det skønnes nødvendigt, må der tages initiativ til lovgivningsforanstaltninger, der kan hindre urimelige skattestigninger.

- Inden jeg går over til at beskæftige mig med Danmarks udenrigspolitik, vil det være naturligt at kaste et blik på den verdenspolitiske situation. Ligesom vi på det indenrigspolitiske felt må vænne os til at leve under en ny tids vilkår, som de tekniske gennembrud og den fulde beskæftigelse fører med sig, er der på den verdenspolitiske arena tale om en ny tid med hårde eksistensvilkår. Den såkaldte "atom- balance", den indtil nu uløste modsætning mellem Øst og Vest, afviklingen af kolonisystemet og udviklingslandenes voksende tal og indflydelse i EN skaber helt andre forudsætninger for den internationale politik, end man har kendt før. Det største problem, menneskene står
over for, er naturligvis at lære at leve i fred i en tidsalder, hvor den store krig kun kan betyde et fælles selvmord.

- Fredens bevarelse er nu som tidligere det største udenrigspolitiske mål. Det er klart, at Danmarks indflydelse på dette punkt er begrænset. Vi har imidlertid særlige forudsætninger for i bestemte situationer at udøve en mæglende virksomhed. Lad mig frem for alt nævne vor indsats i FN's fredsbevarende virksomhed, hvor vi har ydet en direkte indsats gennem de internationale fredsstyrker, vi har været og er med til at opstille i Gaza, i Congo og på Cypern.

- Vi søger også på de områder, hvor vi har muligheder derfor - især gennem deltagelsen i FN-samarbejdet og inden for NATO - at udøve en formidlende rolle. Vi vil fortsat være rede til at yde en sådan indsats, hvor der kaldes på den, men vi må samtidig gøre os klart, at mulighederne er begrænsede, og at det er afgørende for et gunstigt udfald af en formidlende indsats, at den kommer til rette tid og under de rette omstændigheder.

- Det vigtigste, der er sket i udenrigspolitikken siden vor sidste kongres, er udgangen på Cuba-krisen i efteråret 1962. Verden stod på det tidspunkt på randen af en atomkatastrofe. Den udgang, som krisen fik, vil muligvis komme til at stå som skelsættende i historien, fordi den bekræftede en til dels stiltiende overenskomst

imellem atommagterne om at atomkrig måtte undgås. Der er ikke tvivl om, at udgangen på Cuba- krisen var forudsætningen for det vigtigste skridt til dato i retning af afspændingen i storpolitikken - indgåelsen af atomprøvestoptraktaten i Moskva i juni 1963 - hvor ufuldkommen denne traktat end er - så længe underjordiske prøver er undtagne, og Kina og Frankrig ikke er medunderskrivere.

- Der er siden indtruffet mange andre internationale begivenheder. Jeg vil særlig nævne præsident Kennedy's tragiske død, Hrustjov's fald og Kinas besiddelse af atombomben. Disse begivenheder har skabt en ny usikkerhed, som vi må håbe er midlertidig, men vi må med beklagelse erkende, at de tendenser til storpolitisk afspænding, som tegnede så lovende for kun et år siden, nu synes at være gået i stå. Jeg håber

og tror, at det kun er en overgangsfase, vi befinder os i, og at den linie, som blev lagt med atomprøvestoptraktaten, vil blive taget op på ny i form af nedrustningsforhandlinger både på atomområdet og ned

SNT

hensyn til de såkaldte konventionelle våben.

- På lidt længere sigt er det største problem i den internationale politik, om Kina lader sig inddrage i nationernes samfund som en ligeberettiget og samarbejdende partner. Det er en ulykkelig og uholdbar situation, at verdens folkerigeste land ikke er med i det internationale samarbejde. Den første forudsætning vil være, at Den kinesiske Folkerepublik indtager Kinas plads i FN. Udsigterne herfor forekommer ikke lyse i øjeblikket. Modsætningen imellem USA og Kina er stærk, og udviklingen i Vietnam rummer en risiko for sammenstød mellem store magter. En løsning af Vietnam-konflikten med militære midler alene er næppe mulig. Vi må derfor håbe, at der trods alt vil vise sig vej til en

forhandlingsløsning. Udgangspunktet for en ordning må efter dansk opfattelse være Geneve-aftalerne fra 1954.

- Fra dansk side har man over for USA givet udtryk for den bekymring, hvormed man har fulgt forværringen af situationen i Vietnam, og givet udtryk for håbet om, at forudsætningerne for en forhandlingsløsning må blive tilvejebragt. Men vi må pege på, at der nødvendigvis må være to parter til en forhandling, og at der hidtil ikke synes at være vist vilje til en forhandlingsløsning fra kinesisk og nordvietnamesisk side i denne konflikt. Dette må man ikke glemme, når man vil søge at finde en retfærdig

vurdering af den vanskelige situation i Vietnam.

- Det må for os være et fundamentalt håb, at udviklingen kan føre til forhandlinger, der bringer en faktisk forståelse mellem USA og Sovjetunionen nærmere, og som efterhånden leder Den kinesiske Folkerepublik ind i et forhold til omverdenen, der giver det nye Kina mulighed for at deltage i internationale forhandlinger om fredelige løsninger af

de vældige problemer, der ryster Asien og de asiatiske folk og dermed belaster verdensfreden.

- Et vigtigt udtryk for den spændte verdenssituation kan aflæses i FN's finanskrise. En krise for FN, der i virkeligheden i øjeblikket har lammet vigtige sider af denne organisations funktioner. Vi håber og virker for, at det lykkes at overvinde denne krise. FN er det nærmeste, denne verden hidtil har kunnet nå i retning af skabelsen af en international retsorden. Ved siden af sin indsats til fredens bevarelse er FN en hovedfaktor i løsningen af modsætningen imellem

Nord og Syd, det vil sige forholdet mellem fattige lande i Asien, Afrika og Latin-Amerika og de rige industrialiserede lande i Europa og Amerika. Ophjælpningen af udviklingslandenes stilling er en kæmpemæssig opgave, og de såkaldte rige lande har både en moralsk og politisk forpligtelse til at medvirke hertil. Det kan på længere sigt blive afgørende for verdens politiske stabilitet, at det bliver muligt også for de fattige folk at opnå en menneskeværdig tilværelse.

- Sikkerhedspolitisk er Danmarks stilling fastlagt gennem vort medlemskab af NATO. Som forholdene er i dag, er der ikke noget tilfredsstillende alternativ til sikring af Danmarks stilling. Vor holdning til spørgsmålet om atombevæbning er uændret. Vi ønsker ikke at modtage kærnevåben på dansk jord.

- Danmarks placering i det europæiske samarbejde spiller allerede nu og vil i voksende grad i fremtiden spille en afgørende rolle for os.

Det drejer sig om at sikre Danmarks handelsforbindelser med de vigtigste aftagere af vore eksportvarer. I et videre perspektiv drejer det sig også om at skabe den størst mulige sikkerhed for vort land gennem et samarbejde med de lande, som Danmark føler sig nærmest knyttet til. Det drejer sig endelig om, hvilket bidrag de nordiske lande og England kan give til et nyt samarbejdende Europas politiske og kulturelle udvikling. Det har været en hovedbestræbelse for Danmarks udenrigspolitik i årene

siden den anden verdenskrig, først gennem deltagelsen i liberaliseringen inden for OEEC og siden i vore forhandlinger inden for EEC og EFTA, at opnå en bred europæisk løsning. Denne løsning af de europæiske markedsproblemer må nu som før være Danmarks mål i markedspolitikken. Der er i virkeligheden under nutidens tekniske, økonomiske og politiske udvikling ikke noget reelt alternativ til det brede europæiske marked omfattende De Seks + De Syv.

- Desværre har den europæiske tanke mødt tilbageslag siden sammenbruddet af forhandlingerne i Bryssel i januar 1963. Lige siden dette sammenbrud har der været talt meget om, hvad der kunne gøres for at genskabe et gunstigt forhandlingsklima for en fælles europæisk samling, men der er i realiteten ikke gjort praktiske fremskridt. Det betyder ikke, at ideen om et bredt europæisk samarbejde er død, men stagnation på dette område er farlig, fordi den er ensbetydende med tilbagegang.

SNT

- Det er klart, at Europa ikke kan komme ud af det nuværende dødvande, før der tages et nyt initiativ. Vi må derfor fra dansk side med største opmærksomhed se på den nyorientering, som synes at være på vej i den engelske holdning til de europæiske problemer. Denne nyorientering fik udtryk i premierminister Wilsons deltagelse i statsministermødet i Wien den 23. og 24. maj. Der er hermed taget et nyt initiativ, og selv om man ikke må være blind for, at de politiske modsætninger, som førte til sammenbruddet i Brysselforhandlingerne, stadig ikke er ryddet af vejen, er dette initiativ dog værdifuldt.
- Man skal se det i et vidt perspektiv: Der skal opfyldes en række forudsætninger for at sætte den europæiske udvikling i gang igen.
- Som den første vil jeg nævne, at Storbritannien skal bestemme sig for at gå ind i det europæiske samarbejde. Det britiske initiativ er et væsentligt led i Storbritanniens europæiske modningsproces.
- En anden fundamental forudsætning for at komme videre vil være, at der skabes enighed herom i EFTA. I så henseende har Wien-mødet bestemt ikke været resultatløst.
- Som en tredie forudsætning må naturligvis nævnes, at der findes en grobund i De Seks. Initiativet sigter netop på at skabe en sådan grobund gennem den påtænkte kontakt mellem de to markedsgrupper. Og jeg håber, at udenrigsministerens og mit nylige besøg i Bonn har virket

i samme retning.

- Vi må ikke se bort fra, at vi står midt i en lang og vanskelig modningsproces, og vi må ikke vente, at den brede europæiske løsning skal indfinde sig fra den ene dag til den anden. Det er imidlertid afgørende, at de to markedsgrupper ikke glider længere fra hinanden, men at de tværtimod atter kommer i forhandling med hinanden, at den store europæiske dialog bliver genoptaget.
- Jeg har foran - før det udenrigspolitiske afsnit - søgt at give et billede af de fremskridt, der er nået bl.a. på basis af vor bevægelse og vort partis politik.
- Men Socialdemokratiet kan ikke leve på fortiden. Fortiden viser retningen, den viser, at der i Socialdemokratiet har været vilje og

evne til at lede landet gennem en positiv produktionspolitik og med et socialt sigte. Vi har i fortiden ryddet grunden, og vi har bygget op. Der er nået store resultater, men Socialdemokratiets væsen er og skal altid være: videre frem, altid bedre vilkår for det enkelte menneske.

- Om de økonomiske vilkår for at fortsætte fremskridtet har jeg talt.
- Lad mig knytte et par bemærkninger til uddannelsesproblemet, som undervisningsministeren senere vil tale om til kongressen.
- Vi må føre en politik, som giver enhver ung mulighed for at få en uddannelse, som han viser evne, lyst og energi til. Vi mener ikke, at en sådan støtte skal gives i form af skattelettelser til forældrene. Det betyder blot, at de, der har den største økonomiske bæreevne, får den største lettelse, og det betyder, at de, der har allerstørst behov for støtte, ikke ad denne vej får nogen støtte af reel værdi. Vi mener, at det er de unge selv, der skal støttes direkte i deres uddannelsesbestræbelser, og vi mener, at det alene skal være evne, lyst og energi, der er afgørende for, om støtte ydes. Enhver, som i den forstand er værdig, må have en støtte til sin uddannelse, som er uafhængig af forældrenes økonomiske stilling. De økonomiske muligheder gør det vel nok nødvendigt at gå gradvis frem, men dette må være den endelige målsætning.
- Der findes andre problemer for ungdommen, f.eks. problemer i forbindelse med deres indtræden i arbejdsmarkedet. Vi havde efter krigen den store ungdomskommission. Den kom med en række forslag. En hel del af dem er gennemført, andre er tiden måske løbet fra, men vi har fundet, at tiden er inde til at tage ungdomsproblemerne op igen, undersøge om der stadig er forslag fra Ungdomskommissionen, som trænger til at blive gennemført, undersøge om nye

problemer i mellemtiden har rejst sig.

- Kvinderne indtager lykkeligvis en stadig mere fremtrædende plads i samfundslivet, og det er mere og mere almindeligt, at kvinden deltager i produktionen. Vi kan imidlertid ikke se bort fra, at der er en række særlige problemer knyttet til kvindens stilling. Derfor har vi nedsat en kvindekommission. Vi har erkendt, at løsningen af disse særlige problemer er af lige stor værdi for samfundet som helhed, som de er for kvinden selv. Derfor må problemerne tages op. Vi ønsker, at kvindekommissionen hurtigt skal nå til resultater, og vi er indstillet

på så hurtigt som overhovedet praktisk muligt at følge kvindekommissionens arbejde op gennem praktiske reformforslag.

- Et af vore hovedsynspunkter er, at den rigdom, der skabes, den rigdom, som hele befolkningen skaber, også skal komme hele befolkningen til gode.
- Hvad indebærer det i praksis? Ja, det indebærer bl.a., at den større produktionsevne i et vist omfang kan omsættes i en større fritid. Vi tænker på kortere arbejdstid med fuld lønkompensation, og vi tænker på længere ferie med en bedre feriebetaling.
- Men vi mener også, at den større rigdom kan bruges og bør bruges til at give indhold i den større fritid. Det er bl.a. det, vi tænker på, når vi fra Socialdemokratiets side taler om en aktiv kulturpolitik. Vi kan ikke ved indsats fra statens side være sikker på at frembringe en ny Johs. V. Jensen, en ny Willumsen eller en ny Carl Nielsen, men vi kan gøre noget for at bedre det klima, hvori vore kulturværdier skabes, og vi kan måske forst og fremmest gøre noget for at skabe større kontakt mellem disse kulturværdier og den brede befolkning. Partiets netop nu nedsatte kulturudvalg vil bl.a. bidrage hertil. Hvor der er en kløft mellem folket og kunsten, vil vi slå en bro over den kløft,
- Når man har sagt kultur, bør man også sige bolig. Socialdemokratiet lægger afgørende vægt på, at der sikres bygning af et tilstrækkeligt antal boliger til en husleje, som folk kan betale. Boligbyggeriet er, SOM jeg sagde før, forøget meget kraftigt i de senere år. Men vi skal videre frem. Forøget rationalisering bl.a. gennem den udvidede adgang til langsigtet planlægning af byggeri med noderne byggemetoder vil forøge mulighederne for boligbyggeriet. Men det er ikke nok, at der bygges boliger. Folk må også kunne betale huslejen. Det voldsomme pres på kapitalmarkedet har, som jeg nævnte før, og som LO's formand Eiler Jensen omtalte

det i går, ført til en stigning i renten, som
er en alvorlig belastning for boligbyggeriet og for huslejen i nybyggeriet. Vi tilsigter gennem forårets finansielle indgreb at bedre dette forhold. I samme retning sigter det initiativ, regeringen tog til at få gennemført en begrænsning af obligationsudbuddet. Jeg håber, at disse foranstaltninger vil få den tilsigtede virkning.

- Det kan imidlertid blive nødvendigt, at vi i en overgangstid sikrer støtte til nedbringelse af huslejen i et byggeri af passende om-
fang og passende kvalitet.
- Vi erkender fra Socialdemokratiets side nødvendigheden af, at der skal føres en indkomstpolitik, men vi må vende os skarpt imod det, når Venstre og Konservative gang på gang søger at koncentrere hele diskussionen om arbejdernes og funktionærernes overenskomster og den automatiske dyrtidsregulering. Arbejdslønnen er en vigtig faktor i den samlede indkomstmasse, det skal ikke nægtes, men der er andre vigtige faktorer. Og vil man blandt arbejdere og funktionærer opnå forståelse for nødvendigheden af at føre indkomstpolitik, må man også gøre det klart, at alle grupper i samfundet må deltage på lige fod. Der må vises samfundssolidaritet.
- Socialdemokratiet har sin rod blandt de svagest stillede i samfundet og glemmer ikke, at der stadig er grupper, som har yderligere støtte og hjælp behov. Vi er nået ganske langt. Vi må videre frem. Alle må, som jeg sagde før, have en efterløn i form af tillægspension. I det hele må der i vort samfund være et bredt sikkerhedsnet, som sikrer, at ingen kommer til at lide nød, fordi arbejdsevnen svigter, eller fordi de af andre grunde er kommet i økonomiske vanskeligheder. Men måske
er den tid kommet, da vi må stile efter at gøre den sociale lovgivning mere nuanceret, så der tages hensyn til de enkelte gruppers særlige behov. Jeg betragter den nye invalideforsikringslov som et godt skridt i den retning. Her tager vi især hensyn til revalideringssynspunktet, og vi har løsrevet invalidepensionen fra sammenhængen med folkepensionen. Vi har herigennem fået en selvstændig pensionsordning, som gør det muligt at tage hensyn til de særlige problemer, invalide mennesker har i forhold til andre. Jeg tror, at dette synspunkt bør trænge igennem i hele den sociale lovgivning. Der findes også i vort land skjulte trangstilfælde, som vi må have fat på og afbøde, skjulte, fordi trangstilfælde af den art kun vedrører få mennesker, men det gør det naturligvis ikke mindre tyngende for de mennesker, der rammes af det.

Det er bl.a, dér, vi må nå ud med den sociale lovgivning.

- Socialdemokratiet er og skal være det centrale led i det politiske samarbejde her i landet. Det er os, der har initiativet, og det er

på grundlag af Socialdemokratiets styrke, at arbejdet kan videreføres.

Vil man en stabil regering, og vil man sikre et fast grundlag for

en sund politik, går vejen gennem samling om Socialdemokratiet, Samling om Socialdemokratiet er den eneste mulighed for, at vi også efter næste valg kan få en arbejdsduelig regering. Socialdemokratiet er den eneste garanti for en konsekvent, fremadrettet, på én gang dynamisk og socialt betonet politik til gavn for alle kredse i befolkningen.